

Budgetuppföljning mars 2023

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

1 Måluppfyllelse.....	2
2 Ekonomi	2
2.1 Driftsredovisning	3
2.2 Verksamhetens nettokostnader.....	3
2.3 Alla prognoser	5
2.4 Investeringar	6
3 Risker	8
4 Bilagor.....	9

1 Måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående

Nämnden prognostiserar att målsättningen för året kommer att uppnås. Bedömningen baseras i huvudsak på att beslutade aktiviteter i verksamhetsplanen kommer att kunna genomföras under året. Se bilaga ”Uppföljning av aktiviteter”. För att med befintliga resurser uppnå större effekt samverkar nämndens verksamheter kring ett gemensamt mål:

"Flickor i tonåren ska erbjudas olika vägar till meningsfulla fritidsaktiviteter"

Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering för äldre

Nämnden prognostiserar att målsättningen för året kommer att uppnås. Bedömningen baseras i huvudsak på att beslutade aktiviteter i verksamhetsplanen kommer att kunna genomföras under året. Se bilaga ”Uppföljning av aktiviteter”. För att med befintliga resurser uppnå större effekt samverkar nämndens verksamheter kring ett gemensamt mål:

"Skapa nya möten och aktiviteter som bidrar till att äldre stärks och finner nya sammanhang"

2 Ekonomi

För år 2023 prognostiserar nämnden en negativ avvikelse mot budget om 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 0,5 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen ligger inom området för anläggningar och föreningsstöd och beror på att personalkostnaderna till följd av flera samverkande faktorer beräknas avvika negativt med 0,3 miljoner kronor samt att fortsatt utökad behov av rondering och bevakning av sporthallarna innebär att kostnaderna ökar med 0,2 miljoner kronor.

Prognosen innehåller dessutom några större osäkerheter som kan komma att påverka årets utfall:

- Effekterna av övertagandet av fotbollsföreningarnas konstgräsplaner från och med april. Denna osäkerhet påverkar i huvudsak intäktssidan där eventuella avvikelser kan bli såväl positiva som negativa.
- Driftkostnader i investeringsprojekt där nämnden erhållit 1,1 miljoner kronor för rivning och deponi av konstgräsplaner men där motsvarande medel saknas för rivning och deponi i samband med ny servicebyggnad på Enebybergs IP. Kostnaderna i de båda projekten är i dagsläget inte kända.

Fremsta orsaken till det prognostiserade underskottet är vad som framgår under avsnittet för risker, det vill säga en kombination av flera års effektiviseringskrav med ett nu högt inflationsläge. Budgetarna saknar marginal och oförutsedda kostnader och kostnadsökningar kan därmed inte pareras med andra besparingar.

2.1 Driftsredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Intäkter	4.1	3.8	15.1	15.1	0.0	0%	15.8
Kostnader	-29.1	-29.2	-119.4	-118.9	-0.5	0%	-111.8
Nettokostnader	-25.0	-25.5	-104.3	-103.8	-0.5	0%	-96.1

Utfallet för perioden är en positiv avvikelse om 0,5 miljoner kronor jämfört nettobudget och beror på att kapitalkostnader samt driftmedel som avser investeringsprojekt avviker positivt om 0,8 miljoner kronor. Dessa kostnader kommer att öka allt eftersom investeringsprojekt färdigställs under året.

Nyttjande av riktade bidrag från kulturrådet gör att såväl intäkter som kostnader ligger 0,3 miljoner kronor högre för perioden jämfört budget.

Rensat från riktade bidrag ligger intäkterna enligt budget. Avvikelser förekommer dock i de enskilda verksamheterna där anläggningar och kulturskola avviker negativt medan föreningsstöd och bibliotek avviker positivt. Avvikelserna beror huvudsakligen på att budgetarna inte är periodiserade utan fördelade i tolfedelar. Detta matchar inte fullt ut hur intäkterna beräknas inflyta under året.

Rensat från riktade bidrag avviker kostnaderna positivt om 0,4 miljoner kronor vilket beror på att kapitalkostnader samt driftmedel som avser investeringsprojekt avviker positivt om 0,8 miljoner kronor. Återstår en negativ avvikelse för periodens verksamhetsdrift om 0,4 miljoner kronor som ligger inom verksamheten för anläggningar.

2.2 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Nämnd och förvaltning	-1.4	-1.4	-5.7	-5.7	0.0	0%	-4.5
Anläggningar och föreningsstöd	-12.9	-12.9	-53.2	-52.7	-0.5	1%	-47.6
Ungt fokus	-2.6	-2.8	-11.4	-11.4	0.0	0%	-11.4
Bibliotek	-4.0	-4.2	-16.9	-16.9	0.0	0%	-16.4

Kulturskola och kulturstöd	-3.3	-3.5	-14.1	-14.1	0.0	0%	-13.4
Träffpunkt	-0.8	-0.8	-3.0	-3.0	0.0	0%	-2.8
Summa Kultur- och fritidsnämnden	-25.0	-25.5	-104.3	-103.8	-0.5	0%	-96.1

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning prognostiserar ett utfall för helåret enligt budget vilket även överensstämmer med periodens utfall. Beträffande personalkostnaderna finns ett flertal osäkerheter då tre chefer slutar under året. Detta kan medföra förändrade lönenivåer, utbetalning av kvarstående semesterdagar samt dubbla lönekostnader vid introduktion. Påverkar gör även hur dessa kostnader fördelas inom bildningsförvaltningen mellan kultur- och fritidsnämnden samt utbildningsnämnden.

Anläggningar och föreningsstöd

Anläggningar och föreningsstöd prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken är en budget utan marginal som i kombination med hög inflation inte kan hantera några avvikelser.

Inom anläggningar avviker personalkostnaderna för första kvartalet negativt med 0,3 miljoner kronor. Detta beror på ett flertal samverkande faktorer såsom avbruten sjukskrivning, kostnad för timvikarie i samband med sjukskrivning under december månad, utbetald inestående semester samt extra övertid till följd av extrema snöfall. De åtgärder som kommer att vidtas uppgår till cirka 0,1 miljoner kronor, men kommer att ätas upp av att lönekostnaderna inom kommunals avtalsområde ökar med 4,1 procent jämfört budget om 2,0 procent.

Inom föreningsstöd prognosticeras en negativ avvikelse om 0,2 miljoner kronor då det finns behov av fortsatt utökad rondering av sporthallarna. I och med den pågående renoveringen av omklädningsrummen på Danderyds gymnasium uppkom det problem med bland annat uppställda dörrar. Det fanns redan ett behov av rondering inklusive lås och larm av samtliga fyra sporthallar. Åtgärden har visat sig vara positiv och fyller sin funktion då väktarrapporterna vid ett flertal tillfällen beskriver utförda åtgärder. Kommunen gagnas även av att det sker en extra allmän rondering vid dessa platser varje enskilt dygn.

Elförbrukningen och dess kostnader för perioden ligger i nivå med budgetunderlag trots att byggel för projektet ombyggnation/renovering i Danderyds gymnasium går på kultur och fritids mätare. Denna kostnad vidarefaktureras projektet, men försvårar uppföljning och jämförbarhet. Under året genomförd investering i nytt system för luftavfuktning i Enebybergs ishall har redan visat på goda effekter. Motsvarande investering planeras även i Stockhagens ishall. Dessa investeringar ingår som en del i nämndens arbete enligt miljö- och klimatprogrammet. Just nu är regeringens förslag om elstödsmodell för företag och juridiska personer under godkännande av EU. Detta innebära att kommunen, beroende på beslut, kan komma att erhålla en betydande återbetalning avseende förbrukning för perioden 1 oktober 2021 till 30 september 2022.

Ungt Fokus

Ungt fokus prognostiserar ett utfall enligt budget.

Utfallet för perioden avviker positivt om 0,2 miljoner kronor vilket dels beror på vakanser som inte kunnat återbesättas under årets första månader dels på projektmedel för årets ungdomsaktiviteter.

Bibliotek

Biblioteket prognostiserar ett utfall enligt budget.

Utfallet för perioden avviker positivt om knappt 0,2 miljoner kronor. Drygt 0,1 miljoner kronor avser skolbibliotek och beror på att budget för intäkterna från vårterminens försäljning av bibliotekstjänster till Danderyds gymnasium är fördelad i tolfedelar. Denna verksamhet upphör från och med höstterminen. Utfallet för folkbiblioteket är positivt om knappt 0,1 miljoner kronor och beror huvudsakligen på återhållsamhet med inköp av medier för att vid behov kunna parera eventuella negativa avvikelser inom andra kostnadslag.

Kulturskola och kulturstöd

Kulturskola och kulturstöd prognostiserar ett utfall enligt budget.

Den främsta osäkerheten i prognosen är kulturskolans elevintäkter där all fakturering avseende vårterminens kurser ännu inte skett och kunskap om höstterminens utveckling saknas.

Utfallet för perioden avviker positivt om 0,1 miljoner kronor vilket huvudsakligen beror på att kostnader för kulturevenemang inte fördelar sig jämnt över året.

Träffpunkt

Träffpunkten prognostiserar ett utfall för helåret enligt budget vilket även överensstämmer med periodens utfall.

2.3 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2023	Prognos 1 Helår 2023	Prognos 2 Helår 2023	Prognos 3 Helår 2023
Nämnd och förvaltning	-5.7	-5.7	-5.7	
Anläggningar och föreningsstöd	-52.7	-52.7	-53.2	
Ungt fokus	-11.4	-11.4	-11.4	
Bibliotek	-16.9	-16.9	-16.9	
Kulturskola och kulturstöd	-14.1	-14.1	-14.1	
Träffpunkt	-3.0	-3.0	-3.0	
Summa Kultur- och fritidsnämnden	-103.8	-103.8	-104.3	

Prognosen för helåret innebär att nämnden aviserar en negativ avvikelse för 2023 om 0,5 miljoner kronor jämfört tidigare prognos som låg enligt budget. Avvikelsen ligger inom verksamhetsområdet anläggningar och föreningsstöd där kostnader för löner samt bevakning beräknas överskrida budget.

2.4 Investeringar

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 58,2 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 6,3 miljoner kronor. Avvikelsen återfinns främst inom projektet förvärv konstgräsplaner där osäkerheten innan genomförd värdering var stor beträffande rimligt värde. Projektet som avser att bygga en luftsluss in till ishallen på Stockhagen kommer att begäras för ombudgetering till 2024 för att säkra intern projektledning.

Projekt	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Klart år
8835 Svervicebyggnad Enebyberg	-0.1	-4.7	-18.9	-18.9	0.0	0%	2024
8848 Belysning planer	-0.2	-0.3	-1.1	-1.1	0.0	0%	2023
8849 Luftsluss ishall Stockhagen	0.0	-0.4	0.0	-1.7	1.7	100%	2024
8850 Planerat underhåll Anläggningar	-0.7	-0.5	-2.2	-2.2	0.0	0%	2023
8851 Luftavfuktare ishallar	-0.5	-0.2	-0.9	-0.9	0.0	0%	2023
8852 Larm Stockhagen	0.0	-0.1	-0.5	-0.5	0.0	0%	2023
8853 Byte konstgrässystem	0.0	-2.8	-11.4	-11.4	0.0	0%	2023
8854 Förvärv konstgräsplaner	-20.4	-6.2	-20.4	-25.0	4.6	18%	2023
9501 Maskininköp IP	-0.1	-0.4	-1.6	-1.6	0.0	0%	2023
9503 Inventarier utomhusidrott	-0.2	-0.1	-0.3	-0.3	0.0	0%	2023
9504 Inventarier KFN	0.0	-0.2	-0.9	-0.9	0.0	0%	2023
Summa Alla projekt	-22.2	-16.1	-58.2	-64.5	6.3	10%	

8835, Servicebyggnad Enebybergs IP

Projektet är senarelagt då inkomna anbud låg betydande över budget. Projektet avser att riva befintlig servicelänga från 70-talet, avetablera inhyrda omklädningsbodar samt bygga nytt. Investeringsbudgeten omfattar 6,0 miljoner kronor under 2022 samt ytterligare 14 miljoner kronor 2023. Inkomna anbud vid genomförd upphandling våren 2022 överskred budgetram. Kultur- och fritidsnämnden beslutade, § 67 2022-11-08, att projektet ska omarbetas så att det ryms inom beslutad budgetram. Beslutet innebär att utrymmen för föreningsändamål ska prioriteras samt att byggnadens tänkta plan två utgår. Upphandlingsdokument kommer att vara klara 25 april varefter förnyad upphandling sker. Projektet omfattar även att installera värmeåtervinning från ishallens kylanläggning, åtgärd som ingår i miljö- och klimatprogrammet.

8848, Belysning planer

Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Ingår som beslutad åtgärd för 2023 inom miljö- och klimatprogrammet. Avser totalt 5 fotbollsplaner på Stockhagen IP, Danderydsvallen och Djursholms IP. Inväntar offerter på 5 planer. Osäkerhet råder beträffande kostnadsläget vilket kan innebära att belysning inte byts på samtliga planer 2023.

8849, Luftsluss ishall Stockhagen

Projektet som innebär att bygga en luftsluss för ismaskinen in till ishallen kommer att flyttas fram till 2024 för att säkra tillgång till intern projektledning.

8850, Planerat underhåll IP

Avser ett flertal mindre projekt för underhåll av investeringskaraktär. Främst ny beläggning på allvädersbanor på Stockhagens och Djursholms IP samt utbyte av bevattningssystem på 11-mannaplanen på Enebybergs IP för effektivare vattenanvändning. Det senare utgör del av åtgärder inom miljö- och klimatprogrammet.

8851, Luftavfuktare ishallar

Den tekniska livslängden är slut på befintliga luftavfuktare. Ersätts med nya som har större kapacitet och förbrukar cirka 25 procent mindre el vid samma effekt. Ingår som beslutat åtgärd för 2023 inom miljö- och klimatprogrammet. Ishallen i Enebyberg har fått nytt system installerat under första kvartalet. Installation i Stockhagens ishall planeras under tredje kvartalet.

8852, Larm Stockhagen

Installation av centralt utrymningslarm för ishall, café och servicebyggnad. Installation sker under sommaren 2023.

8853, Byte konstgrässystem

I och med att kommunen övertar fotbollsföreningarnas konstgräsanläggningar 3 april kommer dessa att ingå i kultur- och fritidsnämndens underhållsplan. Behovet är stort att byta ut konstgräs på Enebybergs IF:s två planer samt Stocksunds IF:s två planer. Upphandling är avslutad och tilldelad. Kultur- och fritidsnämnden arbetar enligt kommunens miljö- och klimatprogram och

har i och med detta för avsikt att välja ett mer miljöanpassat konstgrässystem. Då behov och önskemål om året runt spel finns kommer dock de två 11-spelsplanerna att fortsatt bestå av konstgrässystem med gummigranulat. I dagsläget finns inte något alternativ som lämpar sig för vinterspel på våra breddgrader. För de två mindre 7-spelsplanerna kommer granulatfritt system att installeras vilket minskar behovet av gummigranulat med cirka 100 ton.

8854, Förvärv konstgräsanläggningar

Kommunfullmäktige beslutade, § 204, 2022-12-12, att kommunen ska överta konstgräsanläggningarna på idrottsplatserna Danderydsvallens IP, Djursholms IP, Enebybergs IP, Stockhagens IP samt idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium. Övertagandet ägde rum 3 april 2023.

9501, Maskininköp IP

Avser arbetsmaskiner till idrottsplatserna.

9503, Inventarier utomhusidrott

Avser fotbollsmål och matchklockor till idrottsplatserna.

9504, Inventarier KFN

Avser vid behov inköp av inventarier till verksamheterna.

3 Risker

Inflation och effektiviseringskrav

Inflationsläget medför att de årliga effektiviseringskraven på nämndens verksamheter ökar. För verksamhetsåret 2023 har nämnden kompenserats för pris- och löneökningar med 2 procent samtidigt som lokalhyrorna har ökat med 10,9 procent. Verksamheterna har i 2023 års budget genomfört de kostnadsminskningar och produktivitetsökningar som bedöms vara möjliga utan beslut om minskade servicenivåer. Förvaltningen ser inför budgetåret 2024 små möjligheter att kunna hantera beräknade hyreshöjningar om 7,9 procent samtidigt som nämnden kompenseras med 1 procent för pris- och löneökningar. Därtill indikerar en pågående hyresutredning att fler lokaler kan komma att överföras till kultur- och fritidsnämnden vilket ytterligare riskerar att öka nämndens känslighet för kostnadsökningar. Kultur- och fritidsnämndens kärnverksamhet vänder sig till föreningslivet, barn och unga samt äldre. Dessa grupper är generellt sätt mindre resursstarka varför det blir problematiskt för nämnden att överföra sina ökade lokalkostnader genom att höja föreningshyrorna och/eller genom att minska de kontanta föreningsbidragen.

Valfrihetssystem LOV och fritidsträffen

Kommunfullmäktige har beslutat att lag om valfrihetssystem, LOV, ska tillämpas för vissa insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Socialnämnden har inbjudit intressenter att ansöka om att bli godkända utförare från och med 31 januari 2023 inom bland annat korttidstillsyn för skolungdom över 12 år i anslutning till skoldagen samt under lov. Kultur- och fritidsnämndens verksamhet fritidsträffen i träffpunkt Enebyberg är en sådan

verksamhet som omfattas av LOV. Bildningsförvaltningen har ännu inte ansökt om att bli godkänd utförare då ersättning enligt LOV innebär en väsentligt lägre ekonomisk ersättning per nivåbedömd ungdom än enligt det nu gällande avtalet. Träffpunktens verksamheter arbetar integrerat genom att dela lokalytor, personal samt aktiviteter och är sålunda resursmässigt beroende av varandra. Enligt uppgift från socialkontoret ska inga ungdomar behöva byta verksamhet utan ges möjlighet att gå kvar enligt gällande avtal. Träffpunktens verksamheter riskerar i förlängningen att äventyras allt eftersom deltagarna i fritidsträffen växer ur verksamheten och den ekonomiska förutsättningen därmed förändras. Frågan om de framtida förutsättningarna för verksamheterna i träffpunkten behöver utredas.

Bibliotekets servicenivå

Bibliotekets bemannade öppethållande bygger till viss del på timvikarier. Budget 2023, precis som 2022, bygger på att minskade lönekostnader vid ordinarie personals frånvaro kan finansiera denna kostnad. Detta är på sikt inte en hållbar lösning. Genom ett nämndinitiativ 21 mars har förvaltningen fått uppdraget att utreda möjligheterna till att utöka öppettiderna för Danderyds bibliotek samt vilka åtgärder som skulle kunna vidtagas för att öka nyttjandet av Entrétorget till aktiviteter.

Organisation för tillkommande lokaler

Arbetsituationen när det gäller administration och bokning av idrottsplaner och hallar är ansträngd och sårbar. Arbetsbelastningen har ökat ytterligare i och med övertagandet av föreningarnas konstgräsplaner. Till detta kommer förslag om att kultur- och fritidsnämnden övertar skolornas hyresavtal för gymnastik- och idrottshallar något som kommer att öka kraven på tillsyn, underhåll, schemaläggning och bokningar med mera. Ett sådant övertagande kan inte ske innan en för uppgiften adekvat organisation finns på plats. Kommunstyrelsen har remitterat frågan till kultur- och fritidsnämnden för besvarande senast 30 juni 2023.

4 Bilagor

1. Uppföljning av aktiviteter kvartal 1 i kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2023